

Overweging 30 en 31 januari

Wat heb ik met jou te maken?

Die zin uit het evangelie blijft nadreunen in mijn hoofd. Stel dat ik zou zeggen:

Wat heb eigenlijk met jullie allemaal te maken? Wat hebben jullie met mij te maken?

Dit evangelie is best een eng verhaal, maar heeft een happy end.

Twee dingen in de evangelielezing van vandaag kwamen mij een beetje vreemd voor. Niet dat Jezus naar de synagoge ging, dat deden alle joden. Ook niet dat zijn woorden diepe indruk maakten, Hij had gezag. De Schriftgeleerden behandelden de schrift, zoals altijd. Jezus deed dat ook, maar hij sprak uit het hart, hij was geïnspireerd door zijn Vader. Daar kwam zijn gezag vandaan.

Maar dan verjaagt hij een onreine geest uit een man, en die geest gaat weg met veel kabaal en onder luid geschreeuw.

Wat moeten we ons bij zo'n onreine geest voorstellen? Is dat een soort duivel met vlammeende ogen vol giftig vuur en een dampende mond, zoals we die in spelletjes en filmpjes kunnen tegenkomen?

Je leest wel eens over exorcisten, er bestaat ook een film "De exorcist", maar daar wordt dan een duivel uitgedreven. Hier gaat het om een onreine geest, een schreeuwlelijk die tegen Jezus brult: *Wat heb ik met jou te maken?* Nee, geen duivel of satan. Maar wat is dat dan eigenlijk, een onreine geest? De man had geen psychische stoornis, hij had geen schizofrenie op zoiets. Het gaat gewoon om een boze geest zoals er ook vandaag nog zoveel zijn. Misschien is die man bijvoorbeeld bezeten door de geest van de hebzucht. Misschien is onnoemelijk veel geld en onnoemelijk veel bezit zijn enige god - zijn afgod dus. Of misschien is hij bezeten door de geest van machtswellust, wil hij alleen maar heersen over anderen. Of misschien lijdt hij aan een fanatieke zelfoverschatting, vindt hij alleen zichzelf de moeite waard. Zo kan hij bezeten zijn door nog tientallen andere boze geesten, zoals wreedheid, geweld, roddelarij, egoïsme en ga maar door, want ze zijn ontelbaar, die boze geesten. En zoals bij zoveel bezetenen is ook bij hem één ding duidelijk: deze man wil niet bevrijd worden van zijn boze geest, hij wil niet veranderen, hij wil geen goed mens worden. Dus scheldt hij Jezus uit, en verwijt hij Jezus dat die hem in het verderf wil storten. Hij wil alleen maar genieten, hij heeft niks op met liefde, vrede en gerechtigheid. Nee, met God wil hij niets te maken hebben. *Wat heb ik met jou te maken?* God staat immers voor liefde, voor vrede en gerechtigheid, en Hij verwacht dat ook van zijn schepping. Maar zo wil de man niet leven, zeker niet.

En dan verdrijft Jezus die onreine geest uit de mens waarin die gevaren was. Een heel dramatische scène! 'De onreine geest deed hem stuip trekken en ging onder luid gekrijs van hem uit.'

Nu komen we bij de kern, de kern van het verhaal. De kern van de onreinheid van een mens. Die bestaat uit de schreeuw: "*Wat heb ik met jou te maken*"?

Als mensen los leven van Jezus, van God, van het Heilige, dan is dat de kiem van het kwade. Luther zei het vroeger al: de kern van de zonde is dat mensen onafhankelijk willen zijn van God. Dat ze denken dat ze het wel alleen kunnen. Dat begon al in het paradijs met die appel. En met die toren van Babel, dat konden ze ook best alleen.

Het mooie hier is dat Jezus de mens verlost van het kwade. Zoals wij bidden in het Onze vader: Verlos ons van het kwade. Dit evangelie geeft ons de geruststelling dat wij écht bevrijd kunnen worden van het kwade. En dan heb ik het niet alleen over moor- en doodslag, of een bank beroven, een vrouw verkrachten, een kerk in brand steken. Nee, het kwade dat in ieder van ons zit: een leugentje, een woede-uitbarsting, geroddel, kwaadspreken, haat zaaien, jaloezie en ga zo maar door. Dat zijn de negatieve krachten. In u en in mij. In ons allemaal. Weet u nog wat Jezus ooit zei toen een vrouw gestenigd moest worden? Wie zonder zonde is moet de eerste steen maar gooien. Nou, toen dropen ze allemaal af.

Wat heb ik met jou te maken? Dat horen we niet voor het eerst in de Bijbel. Toen God aan Kain vroeg waar zijn broer Abel was zei hij: "Weet ik veel! Ben ik soms mijn broeders hoeder?"

Ja, dat is hij, dat moet hij zijn! Ik ben mijn broeders hoeder, u bent uw broeders hoeder, het thema van deze viering was: zorg voor elkaar.

Wel, mij was nog iets vreemds opgevallen. De man schreeuwt: Ik weet wel wie je bent, de heilige van God. Hij weet dus verdraaid goed wie hij tegenover zich heeft. Hij is de eerste in het gezelschap die Jezus herkent als de heilige van God. De andere aanwezigen waren verbijsterd, staat er. Maar onze bezeten man wil er niet aan. En dan krijgt hij hulp. Nota bene van de persoon die hij net heeft uitgescholden.

Lieve mensen, er is dus nog hoop. We maken allemaal fouten, we hebben allemaal onze grote en kleine onhebbelijkheden. Maar dan komt Jezus ons te hulp, Hij is de positieve kracht in ons. Tenminste als we dat willen.

Dat is een hele geruststelling. Er is dus nog hoop. Is dat niet machtig mooi, dat evangelie van vandaag?

Amen.